

Sygn.akt III AUa 534/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska

Sędziowie: SO del. Danuta Poniatowska (spr.)

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2013 r. w B.

sprawy z odwołania A. M.

przeciwko Zakładowi Emerytalno - Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy A. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lutego 2013 r.
sygn. akt V U 1708/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 534/13

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. decyzją z dnia 04 października 2010r. dokonał zmiany wysokości emerytury policyjnej należnej A. M..

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł A. M. zarzucając jej niezgodność z prawem.

Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania. Podnosił, iż został zobowiązany przez ustawodawcę do ponownego ustalenia prawa do świadczeń i ich wysokości wobec osób, które pełniły służbę w latach 1944 – 1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów i które w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin – otrzymują świadczenie przyznane na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji

Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania A. M., wyrokiem z dnia 13 lutego 2013r. oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie bezspornym jest, iż A. M. w okresie od 16 października 1985r. do 01 grudnia 1989r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów. Od dnia 16 października 1985r. do 01 grudnia 1989r. zajmował stanowisko starszego wywiadowcy w Wydziale B Komendy Wojewódzkiej Milicji..

Wnioskodawca słuchany przez Sąd przyznał powyższe. Ponadto wskazał, iż w spornym okresie nie współpracował zarówno za wiedzą, jak i bez wiedzy przełożonych z opozycją, nie podejmował działań na rzecz niepodległości państwa.

Wyjaśniając podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy powołał następujące przepisy:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007r. Nr 63 poz. 425 z późn. zmianami), w rozumieniu tej ustawy organami bezpieczeństwa państwa są: 1) Resort (...) Komitetu (...); 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego; 3) Komitet do (...); 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1 – 3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954r.; 5) instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych; 6) Akademia Spraw Wewnętrznych; 7) Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza; 8) Zarząd Główny (...) jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki; 9) Informacja Wojskowa; 10) Wojskowa Służba Wewnętrzna; 11) Zarząd (...) S. Generalnego Wojska Polskiego; 12) inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno- rozpoznawcze lub dochodzeniowo – śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 powyższej ustawy, jednostkami Służby Bezpieczeństwa są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami. Struktura służby bezpieczeństwa przewidywała na poziomie centralnym departamenty i biura MSW. Ich zadania w terenie realizowały odpowiednie wydziały (i inne jednostki) ulokowane w Komendach Wojewódzkich MO. Od 01 sierpnia 1983r. Komendy przemianowano na Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Na niższym szczeblu, w Komendach Powiatowych i Miejskich MO istniały Referaty ds. SB (z grupami operacyjnymi, paszportów i dowodów osobistych, rejestracji cudzoziemców, (...), W). Po reformie administracyjnej w 1975r. powiatowe jednostki MO/SB zostały zlikwidowane. Struktura terenowa po kilku latach powróciła. W styczniu 1983r. powołano K. Rejonowe. Następnie w sierpniu przemianowano je na Rejonowe Urzędy Spraw Wewnętrznych.

Zgodnie z art. 1 dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 7 października 1944r. o Milicji Obywatelskiej (Dz. U. z dnia 12 października 1944 r. Nr 7 poz.33), Milicja Obywatelska jest prawnopubliczną formacją służby Bezpieczeństwa Publicznego. Art. 2. Dekretu stanowił, że „ Do zakresu działania Milicji Obywatelskiej należy: a) ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego; b) dochodzenie i ściganie przestępstw; c) wykonywanie zleceń władz administracyjnych, sądów i prokuratury w zakresie prawem przewidzianym. Art. 3. stanowił, że organizacja (...) pod względem terytorialnym przystosowana jest do podziału administracyjnego Państwa na województwa i powiaty. Art. 4. stanowił, że Milicja Obywatelska podlega Kierownikowi Resortu (...). Na czele Milicji Obywatelskiej stoi Komendant Główny.

Do 1983r. funkcjonowanie SB na gruncie ustawowym było uregulowane przepisami o Milicji Obywatelskiej, jak również funkcjonariusze pełniący służbę w SB byli formalnie funkcjonariuszami Milicji Obywatelskiej. Dopiero 14 lipca 1983 r. Sejm uchwalił Ustawę o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu

organów (Dz. U. z 1983 r. nr 38 poz. 172). W art. 6 ust. 1 ustalono, iż funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz innych działań godzących w bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny wykonują czynności: operacyjno- rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-prawne.

Zakres praw i obowiązków funkcjonariuszy SB został określony w art. 20 tej ustawy. Przepis ten stanowił, że przepisy ustaw o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ich rodzin, jak również o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej stosuje się do funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa.

Nowe przepisy, zastępujące kilkakrotnie nowelizowaną Ustawę o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej z dnia 31 stycznia 1959r., zostały wprowadzone dnia 1 stycznia 1986r. Weszła wówczas w życie Ustawa o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 31 lipca 1985 r. (Dz. U. 85 Nr 38, poz.181 ze zm.).

Powyższe uregulowania, zdaniem Sądu Okręgowego, pozwalają na przyjęcie, że jednostka, w której pełnił służbę odwołujący spełnia kryterium organu bezpieczeństwa w świetle treści art. 2 zacytowanej powyżej ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu, Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.) zmiany dotyczące zasad ustalania wysokości emerytur dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa. Powyższa ustawa jak wskazał Sąd Okręgowy, stanowiła podstawę dla podjęcia przez pozwanego organu rentowego decyzji o ponownym przeliczeniu wysokości świadczenia należnego odwołującej. Przepisy tej ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. były przedmiotem badania przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą, wobec czego, zdaniem Sądu I instancji nietrafny jest zarzut wnioskodawcy niekonstytucyjności przepisów w oparciu o które wydana została zaskarżona decyzja. Trybunał Konstytucyjny w pkt. 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt K 6/09 uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. W uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca był upoważniony, mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej, do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw nabytych

niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Okręgowego ustawa, w oparciu o którą wydana została zaskarżona decyzja nie naruszała żadnego przepisu Konstytucji.

Ochrona praw nabytych może bowiem dotyczyć jedynie praw słusznie nabytych. Wprowadzone ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. przepisy ograniczyły przywileje emerytalne funkcjonariuszy służb mundurowych w odniesieniu do okresu służby w organach bezpieczeństwa w latach 1944-1990. Uprzywilejowanie z powodu służby w organach bezpieczeństwa systemu komunistycznego nie może znaleźć prawnego uzasadnienia w demokratycznym i praworządnym państwie. Pozostawienie tych przywilejów byłoby sprzeczne z zasadą sprawiedliwości społecznej. Ich odebranie nie stanowi dyskryminacji a przeciwnie prowadzi do równości wobec prawa. Gwarantowanie określonej grupie społecznej przywilejów za służbę w organach bezpieczeństwa w latach 1944 -1990 godzi w równość obywateli wobec prawa.

Jako podstawę obniżenia wysokości emerytury wnioskodawcy Sąd Okręgowy wskazał na art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994r., który stanowi, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

- 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990:

- 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1 a oraz pkt 2-4.

Skoro zgodnie z powołanym wyżej przepisem art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 października 2006r. organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są między innymi instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych, to prawidłowo służba odwołującego w jednostkach wymienionych powyżej, przed 10 sierpnia 1990 r., w których odwołujący służył w charakterze funkcjonariusza, została przez IPN zakwalifikowana jako służba w organach bezpieczeństwa państwa, a co upoważniało do wyliczenia wysokości świadczenia odwołującego na podstawie powyżej zacytowanego przepisu art. 15b policyjnej ustawy emerytalnej.

W odniesieniu do funkcjonariusza, który pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, zastosowanie ma przepis art. 15 b ust. 1 ustawy, określający odrębną zasadę wyliczenia wysokości emerytury takiego funkcjonariusza. To jest regulacja szczególna niezależna od regulacji zawartej w art. 15 ust.1 ustawy, uwarunkowana okolicznością pełnienia przez funkcjonariusza służby w organach bezpieczeństwa państwa. O tym, że jest to szczególna regulacja świadczy systematyka tych przepisów i intencja ustawodawcy wynikająca z preambuły do ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. Nr 24, poz. 145), która w ocenie Sądu Okręgowego wskazuje na wolę zmniejszenia wysokości świadczenia dla tych funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w organach służby bezpieczeństwa państwa. Zgodnie z rat. 15 b ust, 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, w stosunku do osób, które pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa art. 14 i 15 ustawy stosuje się, ale jedynie odpowiednio. Odpowiednie stosowanie przepisów art. 14 i 15 ustawy oznacza zdaniem Sądu Okręgowego, iż przepisy te mogą być stosowane w takim wypadku nie wprost lecz z uwzględnieniem odmienności i rozstrzygnięć, jakie wprowadza przepis szczególny jakim jest art. 15 b ust.1 ustawy. Zatem podstawowe zastosowanie w stosunku do funkcjonariusza pełniącego służbę w organach bezpieczeństwa państwa będzie miał przepis art. 15 b ust. 1 ustawy jako przepis szczególny, który określa, że za

każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru. Art. 15 ustawy jest natomiast przepisem ogólnym, który będzie miał zastosowanie jedynie odpowiednio. Odpowiednie zastosowanie art. 14 i 15 ustawy będzie miało miejsce w szczególności w zakresie doliczenia do emerytury wskazanych w art. 14 okresów, czy też podwyższeń do podstawy wymiaru emerytury, o których mowa w art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji. Jeżeli zatem sprawa dotyczy funkcjonariusza pełniącego służbę w organach bezpieczeństwa państwa, to zastosowanie mają reguły wyliczenia wysokości emerytury określone w art. 15 b ust.1 ustawy, a art. 15 ustawy będzie miał odpowiednie zastosowanie w zakresie podwyższenia wymiaru emerytury np. podwyższenie emerytury o 15% podstawy emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą (art. 15 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210), emerytura przysługiwała, z zastrzeżeniem ust. 2, funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia z tej służby posiada 15 lat służby w Milicji Obywatelskiej. Art. 11. ust.1 tej ustawy stanowił, że emerytura wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat wysługi emerytalnej i wzrasta za każdy następny rok tej wysługi o 3% podstawy jej wymiaru aż do osiągnięcia 100% podstawy wymiaru za 35 lat wysługi. Podobne rozwiązanie przewiduje art. 12. policyjnej ustawy emerytalnej z dnia 18 lutego 1994r. i stanowi, że emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, z wyjątkiem funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych.

Skoro funkcjonariusz Policji już po 15 latach służby w poprzednio obowiązującym stanie prawnym jak i aktualnym, mógł skorzystać z uprawnień emerytalnych a ustawa wówczas gwarantuje mu emeryturę na poziomie 40% podstawy, to zdaniem Sądu nie można przyjąć, by liczenie emerytury obniżonym wskaźnikiem miało zastosowanie jedynie do okresu przekraczającego 15 lat służby. Gdyby bowiem funkcjonariusz służył jedynie 15 lat i przez wszystkie te lata jego służba przypadła na służbę w organach bezpieczeństwa państwa, to nie do przyjęcia jest z w świetle konstytucyjnej zasady równego traktowania podmiotów w obrębie tej samej kategorii (tu funkcjonariuszy pełniących służbę w organach bezpieczeństwa państwa), by takiemu funkcjonariuszowi nie została obniżona emerytura za okres nie przekraczający 15 lat służby. Niedopuszczalne jest bowiem by prawodawca różnicował podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną. Intencją ustawodawcy było zmniejszenie podstawy wymiaru emerytury do poziomu 0,7% za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa a nie zastosowanie takiej sankcji dopiero po upływie 15 lat służby. Wskazując na te zasady, Sąd Okręgowy powołał się na stanowisko jakie zajął Sąd Najwyższy w uchwale wydanej w dniu 3 marca 2011r. w sprawie II UZP 2/11.

Ponadto Sąd I instancji wskazał, że wspólną cechą wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, którą przyjął ustawodawca, stanowiąc ustawę z 23 stycznia 2009r., jest ich służba w określonych w tej ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Ta cecha różni istotnie tych funkcjonariuszy od pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych pełniących służbę przed 1990r. Cechę tę Trybunał Konstytucyjny w wyżej powołanym wyroku w sprawie K 6/2009 uznał za istotną, gdyż, jak wskazał, znajduje to podstawę w zasadzie sprawiedliwości społecznej i preambule Konstytucji. Odstąpienie przez organ rentowy od uprzednich zasad ustalania wysokości emerytury odwołującego obowiązuje przed nowelizacją policyjnej ustawy emerytalnej, nie stanowi też dyskryminacji odwołującego z racji pełnienia funkcji w organach bezpieczeństwa państwa. Art. 32 Konstytucji stanowi bowiem, że 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Zatem regulacja powoływanej przez odwołującego Konwencji i przepisu prawa krajowego zmierzają do osiągnięcia jednakowego celu. Stąd nie zachodzi konieczność stosowania przepisu art.14 wspomnianej Konwencji. Zbieżność tych regulacji sprawia, że w świetle wyroku TK z dnia 24 lutego 2010r. przepis art. 15 b policyjnej ustawy emerytalnej nie jest przepisem dyskryminującym funkcjonariuszy służb mundurowych w zakresie wysokości należnych im świadczeń z racji tego, że pełnili służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

Zaskarżoną decyzją, odwołujący nie został pozbawiony prawa do zabezpieczenia społecznego po uzyskaniu wieku emerytalnego a taką gwarancję wprowadza przepis art.67 Konstytucji RP. Świadczenie odwołującego zostało jedynie obniżone przy zastosowaniu wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia funkcjonującego w powszechnym systemie emerytalnym jak za okres nieskładkowy. Przepisy Konstytucji nie gwarantują obywatelowi prawa do zabezpieczenia społecznego na odpowiednio wysokim poziomie zgodnym z oczekiwaniami obywatela. Nie operują też kryterium takim, że świadczenie emerytalne winno zapewnić godny byt.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że wysokość świadczenia należnego odwołującemu, określona w zaskarżonej decyzji, została ustalona w sposób prawidłowy i to zarówno z uwagi na okres służby w organach bezpieczeństwa państwa policzony wskaźnikiem podstawy wymiaru na poziomie po 0,7% podstawy wymiaru za każdy pełny rok służby, jak i co do zastosowanej podstawy i wskaźnika i orzekł na podstawie art. 477¹⁴§ 1 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją A. M., zarzucając mu naruszenie:

1. przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów w postaci uznania, iż A. M. spełnia kryteria o których mowa w preambule ustawy z dnia 23.01.2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009r., Nr 24, poz. 145);
2. przepisu art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007r. Nr 63, poz. 425 z póź. zm.) poprzez uznanie, że jednostka w której pełnił służbę A. M. spełnia kryterium organu bezpieczeństwa państwa, bowiem podlegała z mocy prawa rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa;
3. § 6 zarządzenia (O43/90) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10.05.1990r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa poprzez jego nieuwzględnienie w sytuacji gdy, stanowi on potwierdzenie faktu, że Biuro (...) w którym pracował A. M. nie zostało rozwiązane, a co za tym idzie zachował on ciągłość służby i zatrudnienia w związku z czym okres służby sprzed 1990r. winien być wliczony do okresów emerytalnych na takich samych zasadach jak służba po 1990r.;
4. przepis art. 4 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004r., Nr 8, poz. 67) poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy okresy służby pełnionej w organach bezpieczeństwa publicznego w Polsce, a więc do roku 1990 są okresami składkowymi analogicznie jak okresy służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (w organach bezpieczeństwa publicznego);
5. przepisu art. 6 ust. 1 pkt 6b ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy okresy służby pełnionej w organach bezpieczeństwa publicznego w Polsce, a więc do roku 1990 są okresami składkowymi analogicznie jak okresy służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (w organach bezpieczeństwa publicznego);
6. przepisu art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży

Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004r. Nr 8, poz.67 z póź. zm.), poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy z treści przepisu art. 15 ustawy niezmienionej wynika, że emerytura dla funkcjonariusza który pozostawał służbie przed dniem 2.01.1990r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta odpowiednio w zależności od pełnionej funkcji;

7. przepisu art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (Dz. U. z 2004r. Nr 8 poz. 67) poprzez jego nieuwzględnienie w sytuacji, gdy emerytura funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2.01.1990r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby.

Wskazując na powyższe skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego MSW w W., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej. Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje stanowisko Sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Wbrew twierdzeniom apelacji nie znajduje uzasadnienia zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów.

Ustalenie, że A. M. w okresie od 16 października 1985r. do 1 grudnia 1989r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jedn. Dz. U z 2007r. Nr 63, poz. 425 ze zm.) jest prawidłowe. Zresztą skarżący ani w odwołaniu od decyzji, ani w znacznie późniejszym piśmie procesowym z dnia 22.01.2013r. nie kwestionował, iż był funkcjonariuszem w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa we wskazanej powyżej ustawie. Zakwestionował to dopiero na rozprawie przed Sądem I instancji i w apelacji, wskazując na zapisy w świadectwie służby z dnia 30.09.1999r. wydanym przez Urząd Ochrony Państwa Delegatura w B.. Ze świadectwa tego wynika, że w okresie od 16.10.1985r. do 30.09.1999r. pełnił służbę stałą i zajmował stanowiska: funkcjonariusza MO w okresie od 16.10.1985r. do 31.07.1990r. oraz funkcjonariusza (...) od 1.08.1990r. do 30.09.1999r. Wprawdzie Sąd I instancji nie odniósł się bezpośrednio do treści tego dokumentu, dysponował nim jednak przed wydaniem orzeczenia. Ponadto informacje w nim zawarte były zgodne z danymi, jakie posiadał organ rentowy przed wydaniem skarżonej decyzji.

Dokument, na który powołuje się skarżący, nie podważa informacji o przebiegu służby nr (...) wydanej 27.07.2010r. przez Instytut Pamięci Narodowej organowi rentowemu, ani sporządzonej na polecenie Sądu na podstawie akt osobowych funkcjonariusza (IPN (...)). Z tych dokumentów wynika, że A. M. od 16.10.1985r. do 1.12.1989r. pełnił służbę w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w B., Wydział (...) SB na stanowisku wywiadowcy na wolnym etacie starszego wywiadowcy. Wskazana ustawa z dnia 18 października 2006r. o ujawnieniu informacji... w art. 2 ust. 1 pkt 5 stanowi, że organami bezpieczeństwa państwa są m.in. instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych. Natomiast ust. 3 art. 2 określa, że Jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180 ze zm.) w przepisach przejściowych i końcowych stanowi, że z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa zostaje rozwiązana, a Minister Spraw Wewnętrznych zorganizuje (...) w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Z chwilą zorganizowania (...) funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa zostają z mocy prawa zwolnieni ze służby, co stosuje się również do funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, którzy do 31.07.1989r. byli funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa (art. 129 do 131 ustawy o (...)). W dalszej części ustawa określa tryb i warunki przyjmowania kandydatów do służby w (...) oraz reguluje status funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, którzy byli funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa. Na podstawie tych przepisów Rada Ministrów podjęła uchwałę Nr 69 z dnia 21 maja 1990r. w sprawie trybu i warunków przyjmowania byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa do służby w Urzędzie Ochrony Państwa i w innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz zatrudnienia ich w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (MP Nr 20, poz. 159). Istotna w niniejszej sprawie jest również regulacja zawarta w art. 133 ustawy o (...), która przewiduje, że dotychczasowi funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa, a także funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej, którzy byli funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa, a którzy podejmą służbę lub zostaną zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zachowują odpowiednio ciągłość służby lub zatrudnienia.

Wskazane powyżej regulacje pozwalały zweryfikowanym pozytywnie funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa państwa na zachowanie ciągłości służby, tak jak w przypadku skarżącego. Ciągłość służby wynikająca ze świadectwa przebiegu służby, nie przesądza jednak o tym, iż nie była to służba funkcjonariusza SB i nie podważa informacji przedstawionej przez IPN. Tak więc, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zarzuty dotyczące naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc, art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnieniu informacji... oraz § 6 zarządzenia 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10.05.1990r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa nie zasługują na uwzględnienie.

Niezasadne są również kolejne zarzuty zawarte w apelacji.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, art. 4 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U z 2013r. Nr 667 ze zm.) nie ma zastosowania w stosunku do niego. Przepis ten reguluje sytuację funkcjonariuszy, którzy nie nabywają prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie tej ustawy. Wówczas okresy służby tych funkcjonariuszy uważa się za okres składkowy w myśl przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. A. M. nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie wskazanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji..., zaskarżoną decyzją zmniejszono jedynie wysokość przysługującego mu świadczenia.

Z tych samych względów do skarżącego nie ma zastosowania również art. 6 ust. 1 pkt 1 b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Przepis ten dotyczy sytuacji, gdy funkcjonariusz ubiega się o prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o powszechnym systemie emerytalnym. Skarżący natomiast pobiera emeryturę policyjną przyznaną decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Kolejne zarzuty apelacji dotyczą naruszenia przepisów art. 15b ust. 1 pkt 1 i art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy... Również te zarzuty nie są zasadne. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, powołując się przy tym na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011r. w sprawie III UZP 2/11, że za każdy rok pełnienia służby w latach 1944 – 1990 w organach bezpieczeństwa państwa o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach... emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru, co oznacza, że wysokość emerytury wyliczonej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia. Stanowisko to jest utrwalone w orzecznictwie, o czym świadczy choćby późniejsze orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2013r. w sprawie II UK 83/13, w którym stwierdzono, że nie ma żadnych podstaw ani uzasadnienia korygowania zasady wyliczania emerytury mundurowej od innego wskaźnika procentowego niż 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w ustawie lustracyjno – dezubekizacyjnej, w drodze odpowiedniego stosowania art. 15 ust. 1 in principio ustawy z 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy

Policji, który przewiduje co najmniej 40% podstawę wymiaru tego świadczenia z tytułu pozostawania w służbie przed dniem 2 stycznia 1991r. Jeżeli służba była pełniona w latach 1944 – 1990 w organach bezpieczeństwa państwa totalitarnego, o której mowa w art. 2 ustawy lustracyjno – dezubekizacyjnej, to emerytura wynosi zawsze po 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok pełnienia takiej służby.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, nie podzielając zarzutów zawartych w apelacji, na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

DP/bd